

TRESOAR TOEGANG 18 – 01 (Heerenveen)

Inv. nr. 219 Registers van vonnissen gewezen in strafzaken, de 'correctionele vonnissenboeken', met verwijzing naar de registers van de officier van Justitie (1838 – 1923) (1884)

22 October 1884
Rol van strafzaken no. 2717
Register v. M.
No. 300

De Arrondissementsrechtbank te Heerenveen, vonnissende in strafzaken, in de zaak van Den Heer Officier van Justitie bij deze Rechtbank, ambtshalve eischer, tegen Jan Lijkles Brandsma, oud 9 jaren, geboren te Broek, wonende in het armhuis te Joure, zonder beroep.

Behandeld ter openbare terechtzitting van den 16den October 1884

Gezien de dagvaarding, den 6den October 1884 aan den beklagden beteekend, houdende beschuldiging dat hij op Zondag den eenendertigsten Augustus 1800 vier en tachtig te Joure in den winkel van den bakker Thijs Glasz gepoogd heeft te diens nadeele uit eene lade van den toonbank arglistig geld weg te nemen hebbende hij zich te dien einde in den winkel begeven, over de toonbank heen gebogen en de hand uitgestoken om de lade te openen, in welk voornemen hij niet dan door de toevallige komst in den winkel van de dienstbode van Glasz is weerhouden.

(...)

Gehoord de verklaringen van de getuigen door het Openbaar Ministerie bijgebracht.

Gelet op het requisitoir van het Openbaar Ministerie, strekkende dat de Rechtbank den beklagde vrijspreke van de hem ten laste gelegde poging tot enkelen diefstal als hebbende hij zonder oordeel des onderscheids gehandeld, en gelaste dat de beklagde naar een verbeterhuis gebracht worden ten einde aldaar gedurende de negen jaren opgevoed en in hechtenis gehouden te worden, de kosten van het geding te dragen door den staat.

Gehoord de beklagde in zijne opgaven, antwoorden en in zijne bekentenis.

Overwegende dat bij het onderzoek ter openbare terechtzitting de beklagde heeft bekend en opgegeven dat hij op tijd en plaats in de dagvaarding vermeld, heeft getracht geld weg te nemen uit de lade in den toonbank van den winkel van den bakker Glasz; dat hij wist waar die geldlade was omdat hij vroeger wel eens een boodschap in dien winkel had gedaan; dat hij geen geld heeft kunnen wegnemen omdat de meid, toen hij zich over den toonbank heen boog en naar de geldlade reikte dit heeft gezien en van uit een ander vertrek heeft geroepen: "Wat wou je jongen"; waarop hij ijlings is weggelopen; dat hij eenig geld heeft willen nemen om daarvoor iets te koopen; dat hij wel weet dat hij niet mag stelen maar de verzoeking om iets lekkers of anders te krijgen niet heeft kunnen weerstaan; dat hij herhaaldelijk in andere winkels, ook bij de banketbakker Gorter op die wijze door insluiping diefstal heeft gepleegd; dat hij in het armhuis goed wordt behandeld, maar dikwijls de school verzuimt en ook wel des nachts op straat blijft; dat hij dit doet omdat hij onwennig is;

dat de getuigen onder ede gehoord hebben verklaard:

A. van der Werf: dat zij den 31st. Augustus heeft gezien dat de beklagde zich bewust in den winkel van harer meester den bakker Glasz en zich over den toonbank heen buigende den hand uitstak naar de daarin aanwezige geldlade; dat daarin geld aanwezig was; dat zij dit ziende van uit het vertrek al waar zij zich bevond heeft geroepen: "Wat wou je jongen?", waarop deze ijlings is weggelopen; dat zij niet kan zeggen dat er toen geld uit de lade is vermist omdat zij niet weet hoeveel er in was;

J. van Dijk: dat hij bij gerucht het bij de dagvaarding omschreven feit vernomen hebbend den beklagde heeft ondervraagd die hem heeft bekend dat feit te hebben gepleegd en zich reeds meermalen aan soortgelijke misdrijven te hebben schuldig gemaakt; dat de beklagde geestelijk weinig ontwikkeld schijnt te zijn en bij hem bekend staat als veelal op de straat te verkeeren in stede van de school te bezoeken, zelfs ook des nachts op straat te overnachten in plaats van in het armhuis waar hij wordt verpleegd terug te keeren;

R. Hoekstra: dat de beklaagde in het armhuis waar hij, getuige, de betrekking van vader vervult wordt verpleegd; dat hij daar veelal blijken geeft van weinig verstandelijke ontwikkeling en ingenomen vooral diefachtigen inborst; dat het hem bekend is dat de beklaagde veel de schooluren op straat doorbrengt, ook wel des nachts op straat blijft in plaats van te huis te komen; dat hij, getuige, hem dan dikwijls te vergeefs zocht; dat hij hem reeds eenmaal in het bezit heeft gevonden van een groot stuk kandijnsuiker waarvan hij de herkomst niet wilde opgeven; dat de beklaagde buitendien een terughoudenden en sluipachtigen aard heeft;

Overwegende dat de bekentenis van den beklaagde, bevestigd door de beëdigde verklaringen der getuigen wettig en overtuigend bewezen is wat den beklaagde bij de dagvaarding is ten laste gelegd;

Overwegende dat door die bewijsmiddelen mede is bewezen dat deze 9 jarige beklaagde is weinig geestelijk ontwikkeld, diefachtig van aard en van een terughoudend en onverklaarbaar karakter, welke gebleken omstandigheden den rechter doen aannemen dat hij in dezen zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld;

Overwegende dat de als bewezen aangenomen feiten opleveren het misdrijf van:
Poging tot diefstal gepleegd door een persoon beneden de 16 jaren zonder oordeel des onderscheids, waartegen is voorzien bij de artikels 66 en 401 van het Wetboek van Strafrecht. Gezien de artikels 66 en 401 van het Wetboek van Strafrecht luidende:
Artikel 66: "wanneer de beschuldigde beneden de zestien jaren oud is, zal hij indien het uitgemaakt is, dat hij zonder oordeel des onderscheids gehandeld heeft, vrijgesproken worden; maar hij zal, naar gelang de omstandigheden, aan zijn nabestaanden teruggegeven of in een verbeterhuis gebracht worden teneinde gedurende zoveel jaar als het vonnis bepalen zal, aldaar opgevoed en in hechtenis gehouden te worden. Hetgeen echter het tijdstip der volkomen bereiking van zijn twintig jaren niet te buiten zal mogen gaan."
Artikel 401: "de overige dieverijen in den afdeeling uit bijnaam of afzonderlijk vermeld, gauwdieverijen en beurzen (...)

Gezien de artikels 210, 234 Wetboek van Strafvordering

Recht doende in de naam des Koning!

Spreekt de beklaagde vrij.

Verwijst den Staat in de kosten dezer procedure.

Gelast dat de beklaagde zal worden opgezonden naar een verbeterhuis ten einde aldaar te worden opgevoed en in hechtenis gehouden totdat hij den leeftijd van achttien jaren zal hebben bereikt.

Aldus geweest te Heerenveen, door de Heeren Mrs. Koning, waarnemend President Telting en Brants, Rechters en uitgesproken door waarnemenden President ter openbare buitengewone terechtzitting van den 22st. October 1884, in tegenwoordigheid van genoemde Heeren Rechters Mr. Castendijk, Substituut - Officier van Justitie en Croockewit, Substituut - Griffier bij deze Rechtbank.

Ondertekening door J. Koning (President), J.W. Telting (Rechter), D.J.R. Brants (Rechter), J. Ph. Castendijk (Substituut - Officier van Justitie), A. Croockewit (Substituut - Griffier)